

A lelőhelyen idén is nagy számban tártunk fel a késő bronzkor időszakára datálható gödröket, változóan gazdag, nagyrészt a halomsíros idősakra datálható kerámiaanyaggal, két objektumban turbántekercses tálpere-meket találtunk, ezek megerősítik korábbi datálásunkat, mely szerint a telepet a korai halomsíros idősaktól az urnamezős kultúra időszakáig használták. Kibontottuk a terület Ny-i oldalán húzódó É-D-i, 8–10 m széles, kb. 40 m hosszú, helyenként 1,8 m mély árkot. A természetes eredetű mélyedés egy egykori patakmeder lehetett, amely a tektonikai mozgások miatt lefűződött, kiszáradt. Az árok alján előkerült szabálytalan alakú újkőkori gödrök alapján valószínű, hogy a neolitikum idején az árok még nem töltődött fel. A neolit gödrök indulási szintje felett egy barna, leletektől szinte mentes réteget figyeltünk meg, amely a geológiai szakvélemény alapján természetes eredetű talajképződés eredménye. A barna réteg felett egy fekete, változó vastagságú réteg volt megfigyelhető, ebből nagyobb mennyiségű késő bronzkori leletanyag került elő.

Az újonnan nyitott DK-i szelvényben egy újabb, a lelőhelyen korábban ismeretlen időszak emlékényaga is előkerült: itt egy földbe mélyített *szkíta* házat, illetve néhány hulladékgödröt tártunk fel.

A szórtan jelentkező *császárkori* gödrök mellett újabb földbe mélyített házak, illetve szabadtéri tűzhelyek kerültek elő, ezek egy része az 1–2. századra datálható, de a DK-i részen késő császárkori (3–4. sz.) házakat és gödröket is feltártunk. Az idei feltárások egyik legkiemelkedőbb leletegyüttese a terület Ny-i részén előkerült K–Ny-i tájolású 2. századi sír.

REMÉNYI LÁSZLÓ – ENDRÓDI ANNA – MARÁZ BORBÁLA

81. Budapest, XVII. Rákoscsaba, Száraz-hegy

I

A lelőhely (M0 10. sz. lh.) a Péceli út és a 31. sz. főút között terül el. Az ÉÉNy–DDK-i irányú nyomvonal meglehetősen dimbes-dombos tájékon húzódik. A terepbejárás során a területen elszórtan a környék terepviszonyaihoz nem illeszkedő köves felületeket figyeltünk meg. Ezek többsége a szántásoktól elaprózódott volt, néhol viszont nagyobb kőtömbökből állt. A 2006. április 10. és május 2. között elvégzett próbafeltárás során a nyomvonalra merőlegesen, 33 átlagosan 60×4 m-es (7920 m²) szondát nyitottunk. A szondák többsége negatívnak bizonyult. Az altalaj igen változatos (köves, törmelékes sárga és vöröses agyagos, helyenként homokos) volt. Hat szondában találtunk beásásra, objektumra utaló nyomokat, ezek többsége újkori volt. Három szondában fedeztünk fel árkokat, melyek betöltése különbözött az újkori beásásokétól, azonban lelet nem került elő belőlük. Ugyancsak három szondában kőkitermelésre utaló nyomokat találtunk, míg egy szondában, egy 5 m átmérőjű „kemence” és hamusgödre került elő. A vastag, vöröses agyagos talajba ásott kemence szája K felé nézett. Vastagon átégett, tapasztás nélküli oldalfala

majdnem függőleges volt. Nagyméretű „hamusgödre” meglehetősen sekély, betöltése sötétbarna humuszos, köves volt. Alját a domb szikla alapja képezte. Valószínűleg szándékosan temették vissza. Kora és rendeltetése bizonytalan.

HORVÁTH M. ATTILA

82. Budapest, XXI. Csepel, Nagydunasor

R, B, LT, Á

2006. június 6. és december 8. között a Budapesti Történeti Múzeum Ős- és Népvándorlás kori osztálya megelőző régészeti feltárást folytatott a Csepel-sziget ÉNy-i csúcsán, a Nagydunasornak nevezett területen (Hrsz.: 210007/2). A tervezett szennyvíztisztító telep 29 hektárnyi területén 2004-ben próbafeltárást végeztünk 2,7 hektáron 24 szondával. Ennek eredményei alapján került sor a megelőző feltárásra, melynek során további 9,8 ha területet kutattunk meg, 573 objektumot tártunk fel.

A középső rézkor végén megjelenő Ludanice-kultúra (Kr. e. 4. ée.) 44 településobjektuma került elő. A hulladék- és agyagkitermelő gödrök mellett településen belüli temetkezések és áldozati gödör jellegű objektumok is kerültek elő. A leletanyagban dominál a házikerámia. Ezek mellett kőpengék és csiszolt kőeszközök, őrlőkőtöredékek, néhány egész edény, továbbá állatcsontok, kagylóhéjak kerültek elő.

A Kárpát-medencébe a Kr. e. 3–2. évezred fordulóján beáramló *kora bronzkori* Harangedény-Csepel csoport és a nagyrévi kultúra 220 objektumát tártuk fel. Az objektumok többsége szórt hamvas és urnás sír volt. A két kultúra sírcsoportjai egymástól viszonylag elkülönülten jelentkeztek, és nagyjából É–D irányban húzódtak, az egykori Duna-parttól viszonylag nagyobb (250–350 m) távolságban. A nagy mennyiségű kerámia mellett kisebb használati tárgyak: bronz-, és csontékszerek maradványai, kő nyílhegyek, csuklóvédő lemezek, orsókarikák és kocsikerék-modell, valamint egy kisméretű aranykorong került elő. Újdonságot jelentett a nagyrévi kultúra topográfiai eddig ismeretlen településrészletének feltárása a Duna-part közelében. Az elsősorban hulladékgödrökből álló településrészlet objektumai között egy kerámiadepót tartalmazó áldozati gödör is volt, melyben a kultúra fiatalabb fázisának 16 edényét találtuk, rétegesen részben épen, részben törött állapotban. Az edények alatt húzódó 15 cm-es átégett réteg az edények gödörbe helyezése előtti tűzgyújtásról tanúskodik.

A területen előkerült a késő bronzkori (Kr. e. 2–1. ée. fordulóján) urnasíros kultúra emlékényagát reprezentáló 13 településobjektum is.

A *kelta* népesség 78 vegyes rítusú sírja került elő a 2006. évi feltárások során. A gazdag fém- és kerámiamellékletekkel, korall-, üveg- és amphora formájú gyöngyökkel, torquesekkel, fibulákkal, karperecekkel és gyűrűkkel ellátott temetkezések legrégebbi horizontja a